

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קבג.

עין משפט נר מצוה

בא ג ד ה ו ז ח ט י
מחלות שאל
הטומאות הל' י'
מח ר ז מיי פכ"ג מהל'
כלים הלכה יא:

שיטה מקובצת

אם מפשיטו לעשות מן
העור שטיו למטה ושלחן
לשכב עליו או לישוב עליו
דמפשיטו פשוט כדרך
שאו עושין לא היו העור
חבור לבשר שהנוגע בעור
לא כנוגע בבשר דמי
אלא כדי אחיזה היו
חבור וכו' ב' ולחמת
אם מפשיטו כפול שלם
לצורך חמת: ג' כדרך
שהחזה עושה דהאי כולו
חבור וכו': ד' ולחמת
אם מפשיטו כפול שלם
לצורך חמת: ה' כדרך
שהחזה עושה דהאי כולו
חבור וכו': ו' דכיון דלא
חס עלה ואטבילה והמים
קשים לה ולא חיים לכך
לא חיים עלה נמי: ז' אבל
משפוחשט החזה כהפושט
כולה דמי ואין דרך להניחו
כך וכו':

מסורת הש"ס

א' פסחים מו. ברכות טו.
ע"ש, ג' פסחים מו.
אחזה אמר רב אחא וימנה
מיל הוא דלחיט, ג' (בבבבב
ט פסחים ג' (מוספתא פ"ח
ה"ן, ד' (מוספתא פ"ח, ח'
ה' (מוספתא ש"ס, ו' כלס
פכ"ח מ"ח, ז' שבת טו;
ח' גמ"א טקפ: הרי"ם;
ט' נלמאר בעור נשאלת
כפולה כמות שהיא בלא
שטות. ח"ט, י' (ז"ל ב"ר,

הגהות הב"ח

א' תוס' ד"ה טהור וכו'
אכל משפוחשט החזה שוב
אין קשה להפשיט ואין
דרך להניחו ק': ב' בא"ד
משום ד' קשה ללחמת
אחזה כל העור חבור לא
היה לו ללחמה אלא טפח:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
א' רש"י ד"ה טלית
וכו'. וכו' דלחמ' בבהמה
המקשה שגשה על שגשה
שהיה טמא וכו' אלא
טומאת שגש על שגש דחוי
ליה וכו' כ"ל: ב' בא"ד
כולה טומאה שגש על
שגש היא וכו'. כ"ל וכו'
במ"ל פכ"ג מהל' כלים הל'
יא ד"ה חנן וכו':

מוסף רש"י

איבא אמרה. ר' איבא
אמרה להא מלחמ' משמיה
דריש לקיש ולא ר' אבהו
אמרה (פסחים מו). לא
שנו אלא לפניו. אגבית
ידים ואחפלה דמהלך בדרך
קאי, דלחיט גביל יד עד ד'
מילין דמה יד לו להפסיד
(שם). ומינה. מהא דר'
יוסי בר חנינא דלחמ'
בדהא אפילו מיל איב
חור, דוקא מיל קאמר הא
פחות ממיל חור (שם).

איבא אמרה. להא שמעתא משמיה דריש לקיש והשומע טעה זין
איבא לאכזה: וארבעי אמר בה. וארבעה דברים היה אומר בה
בשיעור ד' מילין: עבודה. האי כדי עבודה דמתניתין: ליגיון.
גדודים העוזרים להלחם על בית מלחמתם: קרקפלין. עור ראש

אדם מת זה לכשפות במלחמה:
בתנאי המפשיט בבהמה ובחיה
בטורה. שחוטת והוא טמא או
בטמאה נבלה והוא טהור אם מפשיטו
לעשות מן העור שטיו למטה ושלחן
אדמפשיטו פשוט כדרך שאנו עושין:
כדי אחיזה. הו חבור יד להוציא
טומאה מן הנבלה אם נוגע בו
והנכנס טומאה לבשר אם טהורה
היא וטפי מהכא לא הו יד להכניס
והוציא טומאה. ולקמן מפרש כמה כדי
אחזה: **ולחמת**. אם מפשיטו ט' כפול
ולצורך חמת כעין אותן שעושין
לצורך לבש ומתחיל מפה והפכו
כלפי ונזה: **עד שיפשיט את החזה**.
הו חבור והנוגע בעור כנוגע בבשר
זין לטמא זין לטמא מפני שהחזה
קשה להפשיט מכל האברים: **המרגיל**.
שהתחיל לחותכו מרגילה כלפי ראשה
ומפשיטה כפול לחמת כולו חבור
מפני שהחזה לסוף הפשטו הוא לפיכך
כולו חבור והנוגע אף בעור המופשט
כנוגע בבשר: **עור שעל האוזר**.
מעצמו נפשט לפיכך אינו חבור
לעשות המופשט הראשון חבור כדרך
שהחזה עושה וזהו כולו חבור
דקמני לאו דוקא כולו אלא עד החזה:
גב' מכלן ואילך. משפשיט כדי
אחזה בפשוט על פני כולו לאחר
סדקין מן האוזר עד הזנב באמצעית
כדרך המפשיטין והפשיט כדי אחזה
סביבות כולו: **טהור המופשט**. עד
מקום חבורו אכל מחבורו ואילך הוא
טמא משום שומר כדלמך [קס"ה]. בנוגע
כנגד הבשר מאחוריו: **טפח**. מן
העור המופשט סמוך ללמקום חבור
סביבות כולו הו בית יד וטמא מפני
שזריך לו שאחוז שם ומושך ומפשיט
מאליו ולרצ לא יד חשיב ליה אלא כ'
מטלטלין בו את האוכל: **כשיעור הזה**.
כדי אחזה: **בעור שנגד הבשר**.
שלא נפשט עדיין: **בטפח ראשון**.
הסמוך לכדי אחזה כגון שלא הפשיט
אלא טפחים דלחמו טפח הסמוך
לכדי אחזה אינו אחוז בו ומושך לפי
שטח לו לאחוז בשפת העור ולמשוך
ולא זה ולא זה טוב לו אלא מפשיט

בסבין אכל לאחר שהפשיט קת שגשה טפחים וארבעה והעור המופשט
מכבד כלפי מטה אחוז בטפח הסמוך לבשר ומושך וכוצד העור
מסביבו: י' טפח ששיעורו כפול: **טלים שהתחיל בה לקורעה**.
שנטמאה ובה לקורעה לבטלה מתורת טלית ומאחר שאינה ראויה
למלאכה הראשונה ואין שמה עליה מטהרת אע"פ שיש ציריה
שגש על שגש ועדיין ראויה לקבל טומאה טהורה מטומאתה הראשונה
דומיא דכלי חרס דשצירתו מטהרתו ושצירי מקבלין טומאה כדלמך'
באלו טרפות (לעיל דף נד): הן וקרקרותיהן ודופנותיהן. ואף על גב
דלחמ' בבהמה המקשה (לעיל דף עג): שגשה על שגשה שהיה טמא
מדרס ומגע הזב וחלקו טהור מן המדרס ועדיין טמא מגע הזב
אלמא טומאת א' שגשה על שגשה דחוי ליה לא בטלה מיניה התם
הוא דהו עליה צ' טומאות מדרס חמורה וטומאת מגע קלה אהניא ליה חלוקה לבטל ממנו טומאת מדרס דהו לא חזי
ליה ופשה לה טומאת מגע דחויא לשגש אצבעות אכל הכא חד שמה הוא כולה טומאה ב' ודשגשה על שגשה היא וקריעה מהניא לבטולי
שמה מינה דהו לא פש עליה מיד: לא שנו אלא בטלים טבולים יום. שנטמאה והטבילה זריך להשתמש בה טהרות קודם
שיעריב שמה ולפיכך בא לקורעה דהכא הוא דלא גורין דליקריעה כולה אכל רוצא לא דילמא חיים עליה ולא אחי למקרה רוצא
דמיון דלא חס ועליה אטבילה שהמים קשין לה ולא חס לכך לא חיים עליה נמי וקרה רוצא: אכל. טמאה ולא הטבילה ובה
לטהרה בקריעה זו לא סגי לה ברוצא עד שיקרעה כולה: **דילמא לא אחי**. למעבד רוצא אלא פלגא ואמר רוצא הוא: **חדא**.
בטבולת יום ליכא לאוקומה ולהשתמש בה ציום שהטבילה שהרואה אינו מצין בה שנקרעה לטהר וסבור על ידי טבילתה
משתמשין בה ויאמרו טבילה בת יומא עולה בלא הערב שמש ועל כרחך מתניתין לאו ציום טבילה עסקינן אלא בשלא הוטבילה כל
עיקר וקריעה ציום הממחר לטומאתה דהרואה משתמש בה אומר שהטבילה אמתו: **ועור**. דקאמרת גזירה רוצא אהו חליה:
עולת

טהור המופשט. למאי דפירש בקונטרס דסבר רב דכל יד שאין
מטלטלין בו את האוכל אינו יד מימה דלמאי עד כדי
אחזה חשיב יד טפי וגרסא משום דכדי אחזה ואילך יכול לאחוז
בבשר עצמו ולטלטלו אי נמי משום דכל זמן שלא הפשיט כדי
אחזה הוא קשה להפשיטו ופעמים
שמיחו כך זריך לו לטלטלו ממקום
למקום אכל משפשיט כדי אחזה
שזי אין קשה להפשיט ואין זו משם עד
שיפשיט כולו וכן בחמת עד שיפשיט
את החזה לפי שהחזה קשה להפשיט
ולכן לפעמים מניחו כך שעה
אחת ומוך כך יטרך לטלטלו אכל
משפושט החזה וכו' אין דרך להניחו
כך ועוד יש לפרש טעמא דרב דלמך
מכלאן ואילך טהור המופשט מפני שכדי
אחזה זריך העור להיות יד לצורך
הפשיטה אכל ציור מנדי אחזה לא
לפי שאם מחזיק בשפת העור אין יכול
למשוך בכה ולהפשיט וכדי אחזה
סמוך לבשר אין יכול להחזיק צידו
העור היטב ולמשוך הלכך עד [נדן]
אחזה יכול להחזיק ולמשוך בשפת
העור טפי לא כדפי' הקונט' גבי הא
דמשני בסמוך הוא בטפח ראשון יכול
שכשהפשיט ט' שגשה טפחים שאין יכול
להחזיק לא בשפת העור ולא באמצע
העור וי"מ כולה מתני' משום שומר
דעד כדי אחזה הו חבור וכו' שפחות
אם נגע שרץ בעור המופשט מניס
טומאה לבשר משום שומר ואע"ג
דלמך לעיל (דף קס"ה). דעור כנגד
הבשר דוקא הו שומר הכא חשיב
כנגד הבשר כיון דחשיב הכל כמחזור
וכן לחמת כל זמן שהחזה מחובר חשיב
הכל מחובר אכל משום יד אין לפרש
דלרצ אפי' דלמך טפח סמוך לבשר
טמא משום יד (י) דלחמת אחזה כל
העור חבור לא היה לטמא אלא טפח
הסמוך לחזה דמאי שגש זין חזה לשאר
אברים אלא ודאי משום שומר הוא
דחשיב כל העור מחובר וכן לשון דהרי
זה חבור משמע דהו משום שומר דצד
מה שייך לשון חבור והכי מוכח ב"כ
דתינא התם בנבלתה ולא במפשיט
לשטיו כדי אחזה ולחמת עד שיוציא
כל החזה יכול שאני מוציא פחות
מכשיעור ת"ל יטמא אלא דטעמא
דשטיו כדי אחזה הו משום שומר
דהא מיטמא דרשין לעיל (סס) שומר
דנבלה ויד דריש לעיל מלכס כך פי'
הרב רבינו יעקב מאורליני"ש ואין

איבא אמרה וארבעי אמר בה וחדא מינייהו
עבודה א"ר יוסי בר' חנינא לא שנו אלא
לפניו אבל לאחריו אפילו מיל אחד אינו
חוזר ירב אחא בר יעקב אמר ומינה מיל
הוא דאינו חוזר הא פחות ממיל חוזר:
ת"ר ל' ליגיון העובר ממקום למקום ונכנס
לבית הבית טמא שאין לך כל ליגיון
וליגיון שאין לו כמה קרקפלין ואל תתמה
שהרי קרקפלו של ר' ישמעאל מונה בראש
מלכים: **מתני'** המפשיט בבחמה ובחיה
בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיו
כדי אחזה ולחמת עד שיפשיט את החזה
המרגיל כולו חבור לטומאה ליטמא ולטמא
עור שעל הצואר רבי יוחנן בן גורי אומר
אינו חבור וחכ"א חבור עד שיפשיט את
כולו: **גב' מכאן ואילך** מאי אמר רב
טהור המופשט רבי אסי אמר טפח הסמוך
לבשר טמא מיתבי המפשיט כשיעור
הזה מכאן ואילך הנוגע במופשט טהור
מאי לאו אפי' בטפח הסמוך לבשר לא
לבד מטפח הסמוך לבשר תא שמע בעור
שכנגד הבשר טמא עור שכנגד הבשר
טמא הא בטפח הסמוך לבשר טהור תנא
כל טפח הסמוך לבשר עור שכנגד הבשר
קרי ליה ת"ש המפשיט בבחמה ובחיה
בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיו
כדי אחזה וטפח הסמוך לבשר טהור הכא
במאי עסקינן בטפח ראשון תנא כמה כדי
אחזה טפח והא תניא טפחים אמר אב"י
טפח הכפול תניא נמי הכי כמה כדי אחזה
טפח כפול תנן התם טלית שהתחיל
בה לקורעה כיון שנקרע רובה שוב אינו
חבור וטהורה אמר רב נחמן אמר רבה
בר אבובא ולא שנו אלא בטלית טבולת
יום דמיגו דלא חס עליה ואטבילה לא חיים
עליה וקרע לה רובה אבל טלית שאינה
טבולת יום לא גזרה דלמא לא אחי למיקרעה
רובה אמר רבה שתי תשובות בדבר חדא
ש"שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה ועוד
עולת

הג' כן בת"כ ולפי פירושו לא מטמא בת"כ וגם בשמעתין אלא עד כדי
אחזה ולא כדי אחזה בכלל דהיינו פחות מכשיעור שמוכר לשם:
בפירוש ר"ה גרסינן בטפח הסמוך לבשר טמא ופריך לרב
דלמך טהור המופשט ומשני הכא צמאי עסקינן בטפח
ראשון פירש טפח ראשון כשמתחיל להפשיט העור עד כדי אחזה
וטפח הו טפח כפול כמו שמפרש בסמוך ופרושי קא מפרש עד
כמה כדי אחזה היינו טפח סמוך לבשר: **טלית** שהתחיל בה
לקורעה כו'. פרי"ט כיון שנקרע רובה היא טהורה למפרע מתחלת
קריעה ולשון שהתחיל לקורעה משמע כפירושו ומה שקשה לפירוש
הקונטרס מפורש בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עב): ד"ה בשעת:
עולת
הוא דהו עליה צ' טומאות מדרס חמורה וטומאת מגע קלה אהניא ליה חלוקה לבטל ממנו טומאת מדרס דהו לא חזי
ליה ופשה לה טומאת מגע דחויא לשגש אצבעות אכל הכא חד שמה הוא כולה טומאה ב' ודשגשה על שגשה היא וקריעה מהניא לבטולי
שמה מינה דהו לא פש עליה מיד: לא שנו אלא בטלים טבולים יום. שנטמאה והטבילה זריך להשתמש בה טהרות קודם
שיעריב שמה ולפיכך בא לקורעה דהכא הוא דלא גורין דליקריעה כולה אכל רוצא לא דילמא חיים עליה ולא אחי למקרה רוצא
דמיון דלא חס ועליה אטבילה שהמים קשין לה ולא חס לכך לא חיים עליה נמי וקרה רוצא: אכל. טמאה ולא הטבילה ובה
לטהרה בקריעה זו לא סגי לה ברוצא עד שיקרעה כולה: **דילמא לא אחי**. למעבד רוצא אלא פלגא ואמר רוצא הוא: **חדא**.
בטבולת יום ליכא לאוקומה ולהשתמש בה ציום שהטבילה שהרואה אינו מצין בה שנקרעה לטהר וסבור על ידי טבילתה
משתמשין בה ויאמרו טבילה בת יומא עולה בלא הערב שמש ועל כרחך מתניתין לאו ציום טבילה עסקינן אלא בשלא הוטבילה כל
עיקר וקריעה ציום הממחר לטומאתה דהרואה משתמש בה אומר שהטבילה אמתו: **ועור**. דקאמרת גזירה רוצא אהו חליה:
עולת